

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธนะ วันนี้เป็นวันทอดกฐิน เราจะมิกฐินเพราะว่า เรามีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นะ ศาสนาพุทธไม่มี ถ้าไม่มีศาสนาพุทธนะ เราเกิดมา เห็นใหม่ ในลัทธิศาสนาอื่น ๆ คุณความเป็นอยู่ของสังคมเขาสี กับสังคมของชาวพุทธนี้มันต่างกันอย่างไร? แล้วเราอยู่ในสังคมของชาวพุทธนะ เห็นใหม่

พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประเสริฐที่สุด ประเสริฐที่ไหน? ประเสริฐที่หัวใจ ใจ ประเสริฐที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิญาณตนกับพระปัจจุวัคคีย์ว่า “เราเป็นพระอรหันต์” เห็นใหม่ ปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ ๖ ปี แล้วเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหารอยู่ ๔๕ วัน แล้วมาฉันอาหารนะ เห็นว่าเป็นคนมักมาก เห็นใหม่ ขณะที่ทำทุกรกิริยา อดอาหารมา ๔๕ วัน ยังตรัสรู้ไม่ได้ แล้วมาฉันอาหารมันจะตรัสรู้ได้อย่างไร?

การอดอาหารในสมัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น อดอาหารโดยคิดว่าการอดอาหารนั้นเป็นวิธีการ เป็นสิ่งที่จะได้มรรคได้ผล วิธีการเข้าหาเป้าหมาย ใจ แต่การอดอาหารในสมัยนั้น เพราะว่ายังไม่มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาเอง เวลาอดอาหารก็ยังไม่รู้ว่าการอดอาหารนี้ อดอาหารแล้วมันมีกลอุบายวิธีการอย่างไร แต่ขณะที่ว่าฉันอาหารแล้ว พอจิตมันเป็นกลาง เห็นใหม่ นี่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้วพอวางธรรมขึ้นมาให้ลูกศิษย์ลูกหาเป็นผู้ก้าวเดิน เห็นใหม่ การอดอาหารเป็นอุบายวิธีการ อนุญาต

แต่ถ้าการอดอาหารเป็นการอวด ปรับอบัติทุกกฏ ปรับอบัติหมด เห็นใหม่ เพราะอะไร? เพราะถ้าอย่างนั้นแล้ว การอดอาหารเฉยๆ ขณะที่องค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าออกอาหารนี้ออกอาหารเฉยๆ ไม่มีปัญญาไง ไม่มีใครครวญใน หัวใจใจ แต่ขณะที่ผ่านไปแล้ว เห็นไหม จะเห็นความผิดความถูกของตัวเอง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ นี่วางธรรมและวินัยไว้ มันถึงเป็นศาสดาของเรา แล้วขณะที่ออกเผยแผ่ เห็นไหม เทศน์ปัญหาวัคคีย์ครั้งแรก ได้พระอรหันต์มา ๕ องค์ เทศน์ยสะและเพื่อนได้มาอีก ๕๔ เห็นไหม รวมทั้งหมด เป็น ๖๑ ทั้งกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าบอกกับพระอรหันต์ ๖๑ องค์

“เธอจงไปโดยที่ไม่ช้อนทางกัน อย่าไปซ้ากันมันเสียผลประโยชน์” เห็นไหม ให้แยกกันไป เพราะโลกนี้เดือดร้อน โลกนี้เราร้อนมาก โลกนี้ต้องการธรรม โลกนี้ ต้องการธรรมนะ

ขณะที่เผยแผ่มา เห็นไหม เวลาพระมากขึ้นมา นี่เวลาพระจุนทะเห็นในลัทธิ ศาสนาต่างๆ เวลาศาสดาของเขาตายลง นี่ลูกศิษย์ลูกหามีปัญหามาก มาถามองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เพราะเหตุใด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เพราะไม่มีธรรมวินัย พระจุนทะบอกให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติ ธรรมวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “บัญญัติไม่ได้ มันไม่มีต้นเหตุ มันยังไม่มีเหตุให้บัญญัติไปล่วงหน้า” เห็นไหม

ขณะที่มีความผิด นี่ศีล ๒๒๗ ๒๑,๐๐๐ ข้อนี้ มีคนทำผิดมาแล้วทั้งนั้นนะ แต่ ต้นบัญญัติยกเว้น เพราะว่ายังไม่มิกฎหมาย แต่ขณะทำผิดแล้วมิกฎหมาย เห็นไหม นี่ ถ้าพระมากขึ้นมา ต้องบัญญัติธรรมวินัยไว้เพราะ! เพราะไม่ใช่พระ ๖๑ องค์ ที่ไม่คิด ในบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ บ่วงที่เป็นทิพย์คือสวรรค์ คือวิญญูะ เห็นไหม คือตั้งแต่พรหมลงมา บ่วงที่เป็นโลก โลกธรรม ๘ นี่ความมีลาภ ความเสื่อมลาภ ความอยากดัง ความอยากใหญ่ นี่บ่วงที่เป็นโลก เห็นไหม พระอรหันต์ไม่ติดบ่วงที่ เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ ถึงไม่ต้องมีธรรมวินัย ไม่ต้องมีการบัญญัติไว้

แต่ขณะที่มีพระมากขึ้นมา เพราะพระมากขึ้นมา พระมีแต่ความโลภ พระก็มา จากคน พอพระมาจากคน พระประพฤติปฏิบัติก็มาจากคน เห็นไหม ถ้ามีความเห็น

ผิด เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ การอดอาหารนั้นยังว่าอดอาหารเพื่อจะให้ชำระกิเลส แต่มันชำระกิเลสไม่ได้ แต่ขณะที่บรรลुरुธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ ถ้าใครอดอาหารเพื่อเป็นวิธีการ เป็นอุบายวิธีการ เราอนุญาต แล้วพอเผยแผ่มา คนมากขึ้น พระมากขึ้น ต้องบัญญัติธรรมวินัย นี่เราจะทอดกฐินก็เกิดจากธรรมวินัยนะ

แต่ขณะที่เป็นสังคมสงฆ์ขึ้นมาเนี่ย เวลาเผยแผ่ไปนะ เวลาพระอรหันต์เป็นผู้ที่ลงใจองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นใหม่ พระท้าวทศบาลให้พระอชาตศัตถุปล่อยช้างมาจะชนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่พระอรหันต์เข้าขวางเลยนะ เพราะอะไร? เพราะเห็นไง เห็นซึ่งในคุณ

พระอรหันต์เป็นพระโสดาบัน ซึ่งคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก มีภัยขึ้นมาจะปกป้อง จะปกป้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไม่ต้อง เพราะพระอรหันต์เป็นพระโสดาบัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เห็นใหม่ แผ่เมตตาไป สัตว์ป่านะ ช้างตกมัน ไม่ฟังใครหรอก แต่พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแผ่เมตตาไป ช้างนั้นสงบตัวลง เห็นใหม่ ขณะที่ลูกศิษย์ก็คิดว่าจะปกป้องศาสดา แต่ศาสดาเป็นผู้นำนะ เป็นหัวหน้า เห็นใหม่ นี่สิ่งนี้ทำไปเพื่ออะไร? เพื่อสังคม

นี่พระอรหันต์ เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามบอกเป็นนิมิต เห็นใหม่ ที่ต่างๆ ว่า “ผู้ใดมีอิทธิบาท ๔ จะอยู่เท่าไรก็อยู่ได้” นี่ทำนิมิตหมายอย่างนี้กับพระอรหันต์ถึง ๑๖ คน พระอรหันต์นึกไม่ได้ไง จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลงอายุสังขารนะ พระอรหันต์เห็นโลกธาตุหวั่นไหว ต้องมีสิ่งใดเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์ เข้าไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปแล้ว เป็นเพราะเหตุใด?”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเพราะ เห็นใหม่ พระพุทธเจ้าเกิดหนหนึ่ง ครัสรู้หนหนึ่ง ปลงอายุสังขารหนหนึ่ง จะเกิดอาการอย่างนี้ไง นี่พระอรหันต์

เข้าใจว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลงอายุสังขารแล้ว เห็นไหม อ้อนวอน
ขอให้อยู่นะ ขอให้อยู่ต่อไป นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ไม่ได้ เราทำ
เป็นนิमितหมายเธอถึง ๑๖ หนแล้ว ถ้าเธอนิมนต์ไว้ถึง ๓ หนเราจะปฏิเสธ ถ้าหนที่ ๔
เราจะรับอาราธนาของเธอ”

แต่นี้ทำไมไม่ได้ เห็นไหม นี่พระอานนท์ทำไว้นะ สิ่งทีลใจกับครูบาอาจารย์นะ
มันจะลงด้วยหัวใจ ลงด้วยจะทำประโยชน์ ทั้งๆ ที่เป็นพระโสดาบันนี่ ปัญญายังไม่
รอบรู้ ถ้าปัญญายังไม่รอบรู้อย่างนี้ ความไม่เข้าใจ

แต่สิ่งที่เป็นความอยากใหญ่ของพระเทวทัตนะ พระเทวทัตขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าจะปกครองสงฆ์ เห็นไหม ก่อนจะปกครองสงฆ์นะ ขอพร ๕
อย่าง ไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ ให้อยู่โคนไม้ตลอดไป ให้ถือธุดงค์วัตรไป องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“สิ่งที่การกระทำนี้สังคมโลกนี้ จริตนิสัยต่างๆ กัน แล้วแต่ใครจะพอใจ ถ้า
ใครพอใจทำก็เห็นด้วย ถ้าใครไม่พอใจทำก็แล้วแต่เขา” เห็นไหม

พระเทวทัตออกโพณฑะนา นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีความรู้
เหมือนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ถือเคร่งเหมือนเรา เห็นไหม สิ่งทีเวลา
คิดโดยทางโลกนี้มันคิดของเขาไปสภาวะแบบนั้น ความเห็นมันต่างกันนะ

ขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วนะ ขณะที่ประชุม
สงฆ์กัน สงฆ์ปลงอาบัติพระอานนท์ ๒ ข้อ

ข้อที่ ๑ เหยียบผ้าอาบนํ้าฝนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้อที่ ๒ พระอานนท์ไม่อาราธนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้อีก เห็น
ไหม

นี่ให้เป็นความผิดของพระอานนท์ พระอานนท์บอก “ไม่ใช่ สิ่งทีทำนี้ไม่มี
เจตนาเลย” แต่ในเมื่อเป็นการลงมติของสงฆ์ พระอานนท์ยอมรับนะ ยอมรับ
ความเห็นอย่างนั้น นี่ความเห็นในครั้งโบราณนะ ความเห็นในครั้งสมัยพุทธกาล ถ้า

พุทธกาลเป็นสภาวะแบบนี้ เห็นใหม่ ผู้ที่เห็นกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือผู้ลงใจ แต่ผู้ที่ต้องการชิงการนำ เห็นใหม่ นี้ไม่เห็นด้วยกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ผลก็ให้เป็นสภาวะแบบนี้

นี่คือความจริงในศาสนาของเราละ แล้วศาสนาของเรานี้มาสองพันห้าร้อยกว่าปี จนมาถึงยุคปัจจุบันนี้ เห็นใหม่ ศาสนาแต่โบราณนะ นี้เราเกิดมาของยุคของความเจริญนะ ในธรรมบท เวลาเทวดาเขาสิ้นอายุขัย การสิ้นอายุขัยในวิภวัญจะต้องมีเทวดา อินทร์ พรหม เราก็ไม่เชื่อ ชาตินี้มีชาติเดียว ตายแล้วสูญ ถ้าตายแล้วสูญนี่สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้วมันมาจากไหน? สิ่งที่มีความเป็นไป เห็นใหม่ เวลาเทวดานี้เขาหมดอายุขัยของเขา เขาอวยพรให้พรกัน เห็นใหม่

“ถ้าหมดอายุขัยแล้ว จากเทวดาให้เกิดเป็นมนุษย์เกิด เกิดเป็นมนุษย์ให้ได้พบพุทธศาสนา” เพราะพุทธศาสนาได้ทำบุญกุศลที่เราจะทำกันอยู่นี้ ทำบุญกุศลแล้วก็วนขึ้นไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมอีก เห็นใหม่ นี่สิ่งที่เขาอวยพรกันเป็นสภาวะแบบนี้ มันเวียนตายเวียนเกิดกันอยู่อย่างนี้

นี่ศาสนาสองพันกว่าปีมาแล้วนี่ ศาสนาก่อนที่เราจะเจอกันอยู่นี้ มันก็ไปตามความเชื่อ ตามความคิดของกิเลสนะ แต่เพราะเราเกิดมาที่กลางพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้แล้วว่า ที่กลางพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เห็นใหม่

นี่แล้วก็หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ มารื้อค้น มาค้นคว้า มันค้นคว้าที่ไหนอะเวลาไปป่าไปเขา นี่ทุกข์ยากมานะ หลวงปู่มั่นดำรงชีวิต มีศาสดาเป็นแบบอย่าง เวลาภาวนา ภาวนาอยู่ในป่า เวลาดำรงชีวิตๆ อยู่ในป่า เวลาตายก็ตายในป่า เห็นใหม่ ทั้งชีวิตนะอยู่แต่ในป่า ทำคุณประโยชน์กับสิ่งต่างๆ ในวิภวัญจะ แต่ขณะที่ทำคุณประโยชน์กับโลก เห็นใหม่ คือการฝึกฝน คือตัวเองพยายามเอาตัวเองให้ได้ก่อนแล้วพยายามฝึกฝน เห็นใหม่ นี่วางลูกศิษย์ลูกหาไว้ นี่เป่ากระหม่อมมานะ ครูบาอาจารย์บอกเป่ากระหม่อมมา สิ่งนี้มาเพื่ออะไร? เพื่อให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ไง ถ้าเป็นหลักเป็นเกณฑ์ นี่การฟื้นฟู ประเพณีวัฒนธรรมที่เราทำกันอยู่นี่นี่เป็นการฟื้นฟู

ในภรรยากฐินก็เหมือนกัน ในสิ่งต่างๆ ที่ให้เป็นธรรมชาติ เป็นความจริงนะ กฐินถ้าเราไปขอเอง สิ่งที่เราไปขอมมา เห็นไหม นี่เป็นอันไม่เป็นอันภรรยาน เห็นไหม กฐิน! สิ่งที่เราทำขึ้นมาแล้วหัวหน้าไม่มีความฉลาด หัวหน้าไม่มีความฉลาดนะ ไม่สามารถตัด เน่า เย็บ ย้อมขึ้นมาให้มีมาติกา ๘ ได้ จะไม่มีอานิสงส์ เห็นไหม ให้มีอานิสงส์ที่ไหน? เราไปเห็นกันแต่เรื่องของวัตถุ เราไม่เห็นด้วยกับเรื่องหัวใจ หัวใจนะ ความสามัคคี ความมีหัวใจลงรอยต่อกัน สิ่งที่มีความสามัคคีในหัวใจนี้ เพราะอะไร? เพราะสิ่งที่สังคมนุญษณะ ถ้ามีคนที่ไม่เห็นด้วย คนที่ความคิดแปลกประหลาดกว่าเขา มันก็จะทำลายในสังคมนั้น เห็นไหม ถ้าสังคมนั้นเป็นสังคมที่มีสัมมาทิฐิ มีความเห็นร่วมกัน สังคมนั้นก็มีความสุข

ร่างกายของเราก็กี่เหมือนกัน ร่างกายของเราถ้าไม่เจ็บไข้ได้ป่วย ร่างกายของเราเป็นปกติ เราดำรงชีวิตของเราด้วยความสุขสบาย ร่างกายของเราเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ละชั้นแต่ละส่วน เห็นไหม นี่มันก็ทำให้ร่างกายนี้พิการไป นี่สิ่งที่เห็นด้วย ผู้ที่ฉลาดเห็นไหม นี่จะทำการสิ่งที่เกิดขึ้นมาในมาติกา ๘ เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ของเราค้นคว้ามาสภาวะแบบนี้ละ สิ่งที่คุณคว้ามานี้ถ้าหัวใจมันลง มันจะลงกันที่หัวใจนะ ถ้าหัวใจไม่ลงนะ คูตี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม “ภิกษุอยู่ถึงภาคตะวันตกของประเทศ อยู่ของแต่ละทวีป แต่ถ้าเขาทำเหมือนเรา เขามีความรู้สึกเหมือน เหมือนกับจับชายจิวรเราไว้ กอดเราไว้เลย แต่ไม่ทำตามเรา ไม่ทำสิ่งต่างๆ ทั้งนั้น นี่กอดเราไว้เลย อยู่ห่างเราคนละทวีป” เห็นไหม นี่สิ่งที่การลงใจมันลงที่หัวใจนะ มันไม่ใช่ลงอยู่ที่กิริยามารยาทจากภายนอก ลงมาจากหัวใจ สิ่งที่ลงมาจากหัวใจลงมาจากไหน? ลงมาจากความเห็นจากภายใน ถ้าภายในเห็นคุณประโยชน์นะ

การเดินทางของโลก มันยังมีการหลงทางได้ แต่ถ้าการเดินทางของใจนะ มันจะลงมากกว่านี้ นี่ในวิกฤติ ในศาสนาของเรา มันจะมีสิ่งต่างๆ เกิดมาตลอดเวลา แล้วการจะดำรงศาสนาให้มั่นคงต่อไปนี้ ถ้าผู้นำไม่เป็นผู้ฉลาด จะไม่สามารถนำหมู่คณะให้พ้นออกไปจากวิกฤตินั้นได้ นี่ขณะที่ครูบาอาจารย์ของเราออกมาทำประโยชน์กับโลก เห็นไหม มันมีความเป็นไปนะ

เขว่าเราเอาหนังสือไปแจกที่สวนแสงธรรม เป็นการวัดรอยเท้า เป็นการตีเสมอ... มันไม่ใช่ มันไม่ใช่เพราะเหตุใด? มันไม่ใช่เพราะว่า เพราะขณะที่เกิดวิกฤติ มันมีส่วนหนึ่งบอกว่าควรกระทำ อีกส่วนหนึ่งบอกว่า ไม่ต้องทำ สิ่งที่ทำหรือไม่ต้องทำ มันเป็นเห็นความเข้าใจใหม่ แต่หลักจากความจริงนะ เราเอา “ธงธรรม” ไปแจกที่สวนแสงธรรม แจกที่สวนแสงธรรมเพราะอะไร? เพราะต้องการเป็นเอกภาพไง

สิ่งที่เป็นเอกภาพ เห็นใหม่ ธงธรรม ธงธรรมคือตัวธรรม ตัวธรรมคือตัวศาสนา ธงโบกไปทางไหน เห็นใหม่ นักรบ! นักรบนี้สิ่งที่แม่ทัพเขาโบกธง นี่สิ่งที่เป็นคุณพล เขาจะเห็นว่าควรจะทำอย่างไร? ควรจะเป็นอย่างไร? ธงธรรมนำชีวิตของเราไป สิ่งที่เราเอาไปแจก เราไม่ได้แจกด้วยความตีเสมอ

ความลงใจนะ ในวินัย ภิกษุผู้อาวุโส เราเอากันแต่ แม่แต่เดินเข้าไป ใสรองเท้า กับไม่ใสรองเท้า หกก้าวยังเป็นอาบัติเลย สิ่งที่เราเอาไปแจกนั้น มันเป็นสิ่งที่ดีเสมอ แต่สิ่งที่เราทำวิกฤตินี้ให้เป็นปกตินะ นี่สิ่งที่เขาเป็นไปมันไม่เป็นเอกภาพ การกระทำของพวกเขามันเป็นไปไม่ได้ เห็นใหม่

“ธงธรรม” เพียงแต่บอกให้ต่างคนต่างให้เข้าใจ ว่าสิ่งที่ผู้นำ ถ้าเราเชื่อผู้นำของเรา ใจเป็นธรรมนะ มันไม่มีอกุศล มันคิดผิดไม่ได้ มันคิดแต่ความถูกต้อง แต่ความเห็นของเรามันเป็นความเห็นผิด แล้วความเห็นผิดนะ ถ้าเราไม่ทำตามนั้น แล้วบอกว่า สิ่งที่ไม่ทำ ไม่ทำเพราะเราไม่ยอมทำ แต่ผู้ที่ทำเขามี ถ้าผู้ที่ทำเขามีก็ควรให้เขาทำ ไม่ควรไปต่อต้านเขา

“ธงธรรม” ถ้ามีธงธรรมนำนะ อันนี้อันหนึ่ง สอง ขณะที่ว่าความเป็นเอกภาพ ความเป็นไปนะ แต่ขณะที่ทำไปแล้วนี่ สิ่งที่มีการเคลื่อนไหวไป วิกฤตินั้นมันผ่านพ้นไป ต่างคนต่างไม่ยอมรับความจริง เห็นใหม่

นี่สิ่งที่เกิดวิกฤติรอบใหม่ขึ้นมา ก็บอกว่า สิ่งที่เกิดขึ้นมานี้ มันเป็นเรื่องที่เชื่อถือไม่ได้ เพราะ! เพราะผู้ที่อยู่มาเก่า ผู้ที่มีอายุมากจะมีความคิดผิด ความคิดที่ไม่ตรงกับสัจจะความจริง เขาบอกว่า “สิ่งที่เชื่อถือไม่ได้” เห็นใหม่ สิ่งทีเชื่อถือไม่ได้ ถ้าธรรม

เชื่อถือไม่ได้ พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตกก็ต้องเชื่อถือไม่ได้ พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตกโดยธรรมชาติของมัน

ใจก็เหมือนกัน ใจที่เป็นธรรมแล้วเชื่อได้ ทำไมจะเชื่อถือไม่ได้ จะแก่จะอ่อน ขนาดไหน ต้นไม้แก่ ต้นไม้อ่อนมันเป็นอายุนะ แต่ความเห็นนะขั้น ๕ ขั้นใน สัญญาความจำได้หมายรู้มันเป็นสิ่งที่เปลือกๆ แต่หัวใจเป็นธรรมมันเป็นไปได้ สิ่งที่เป็นธรรมมันคงที่ไง

จิต! เห็นไหม เสื้อผ้าที่สกปรก มันมีสิ่งสกปรก เวลามันสกปรก เห็นไหม มันจะเกิดความหมักหมม แต่เสื้อผ้าที่สะอาดพับเก็บไว้ในตู้ ถ้าย่อยสลายมันก็โดยธรรมชาติของมัน หัวใจที่สะอาดนะจะแก่แต่ขนาดไหนก็ไม่เห็น พระอรหันต์ตั้งแต่ ตรัสรู้ขึ้นมาแล้วนะ จนวันตายจะอายุ ๑๒๐ ก็เป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ขาดสติไม่ได้ สติเป็นอัตโนมติ เห็นไหม เขาว่าสิ่งนั้นเชื่อถือไม่ได้ เราถึงเอากิเลสตกตาก็เลศตบตานะ มันตบตาคนโง่ มันเป็นคนโง่แล้วมันว่ามันฉลาด เห็นไหม

ที่สวนแสงธรรม เราแจกหนังสืออยู่ ๒ เล่ม คือธงธรรมกับกิเลสตกต่า เพื่อสิ่งนี้เท่านั้น แล้วหนังสือเรามีมาก สิ่งที่มีมาก เราไม่ได้วัดรอยเท้า เราเป็นการ เห็นไหม เป็นการทำให้สังคม สังคมที่ความเห็นผิดให้มันถูกต้องขึ้นมา สิ่งที่ถูกต้องขึ้นมามันเป็นประโยชน์ เห็นไหม มันเป็นประโยชน์ต่อเมื่อสังคมมันดีขึ้นมา เห็นไหม ถึงเวลาสังคมมันดีขึ้นมา ก็บอกว่า โอ้พระแจกเทพ พระนี้แจกเทพ แจกหนังสือ สิ่งนี้เป็นความผิดอีก

สิ่งที่เป็นความผิดนะ ยา ยาที่โรงพยาบาลนี้ เวลาที่เราไปโรงพยาบาล โรงพยาบาลจะต้องให้ยาเราไหม? ถ้าเราไปที่โรงพยาบาลนะ โรงพยาบาลเขาจะไม่ให้ยารามาเลย หรือให้ยาปลอม ให้ยาหมดอายุ เราจะรักษาโรคเราหายได้ไหม? นี่หนังสือ เทป มันเป็นยา ในเมื่อมีคนไข้มาที่โรงพยาบาล เขาให้ยานี้มันผิดตรงไหน ถ้ายานี้มันผิด ยามันหมดอายุ เห็นไหม

ในปัจจุบันนี้ เห็นไหม ธรรมะหมดอายุ เราบอกเลยนะ ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ “ให้ปล่อยวาง” เราก็ปล่อยวางนะ จนปัจจุบันนี้ทุกคนบอก

ว่า เราเป็นคนดี เราก็มีความสุข เราจะต้องไปวัดทำไม? นี๋ยามคอายุ ถ้ายามอายุนะ มันรักษาได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวางทุกข์ ไม่ใช่ให้ปล่อยวางภาระหน้าที่ ไอ้ที่เราปล่อยวางกัน เราปล่อยวางภาระหน้าที่ความเพียรชอบ ความเพียรชอบ สมาธิชอบ ความเห็นชอบ การกระทำงานชอบ นี๋ยามไม่หมคอายุ

นี่บอกว่างค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ปล่อยวาง ก็ปล่อยวางกัน หมคเลย ปล่อยวางกันโดยที่ไม่รู้อะไรไร ยามันหมคอายุ สิ่งที่ธรรมะแจกนี้ ถ้ามันผิด มันหมคอายุ ยาไม่มีคุณภาพ มันต้องพูดกันตรงนี้ ไม่ใช่บอกว่า แจกเทพ แจกณะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนะ “ภิกษุ ๖๑ องค์ ไม่คิดบ่วงทั้งทางโลก และบ่วงทั้งทางทิพย์ อย่าไปซ้อนทางกัน” ครูบาอาจารย์นี้ต้องการตรงนี้มาก ต้องการนะ

นี่คูสิ คีลธรรม จริยธรรม มันอ่อนๆ ที่ไหน? อ่อนตรงที่พวกเราอ่อนแอ แล้ว คีลธรรม จริยธรรม มันเอาอะไรมาซื้อได้ คีลธรรมจริยธรรมจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร? คีลธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นมาได้เพราะหัวใจ เพราะความรู้จริง

ถ้าความรู้จริง เห็นไหม ลาก วัฒนธรรมเกิดที่ไหน? ลาก วัฒนธรรมนี้เกิดมาจากสังคมพุทธ สังคมพุทธ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วผู้อับเฉา ผู้มีดมน มันจะเป็น สังคมชาวพุทธได้ไหม? สังคมชาวพุทธมันมีดมนได้ขนาดนั้นหรือ ความกตัญญูกตเวทินี่มันเป็นเครื่องแสดงออกของหัวใจของคนดี แล้วคนที่มีกตัญญูกตเวทินี่ มันจะเป็นคนชั่วได้อย่างไร? คนที่ไม่มีกตัญญูกตเวทินี่ไม่คิดถึงพ่อ ไม่คิดถึงแม่ ไม่คิดถึง บุญคุณที่พ่อแม่เลี้ยงดูมานี้ มันเป็นคนดีได้ไหม?

พระโศคฉบับนี้จะไม่มิลิตัพตปรมาส ไม่ลูปคลำในศีล ไม่ลูปคลำในสิ่งต่างๆ แล้วครูบาอาจารย์ของเรา พ่อแม่ของเราทุกข์ยาก เราดูคายนี๋ มันลูปคลำไหม? มันลูปคลำ เห็นไหม นี่ถ้ามันเป็นสภาวะแบบนั้น ธรรม! สิ่งที่เป็นธรรมมันก็คือธรรม สิ่งที่มีการแจก แจกนี้แจกเพราะการให้ยานะ เวลาคนไข้มารักษาเราให้ยาของเรา ยามันเป็นประโยชน์นะ

นี่เขาว่าเป็นการวัดรอยเท้า ยกคนเสมอท่าน... ไม่ได้ยก ไม่ได้วัดรอยเท้า
ธรรมะคือธรรมะ ดวงอาทิตย์แต่ละดวงมันมีพลังงานของมัน จิตแต่ละดวงที่สำเร็จ
ขึ้นมา มันเป็นพลังงานของจิตดวงนั้น มันพ้นจากวิภวัญจะ มันจะวัดรอยเท้ากันไม่ได้
เอาดวงอาทิตย์สองดวงมาซ้อนกันไม่มี ธรรมะของครูบาอาจารย์ทุกองค์จะไม่มี การ
ซ้อนกัน วิทยานิพนธ์ของแต่ละดวงจะไม่เหมือนกัน สิ่งที่ทำมาพระอรหันต์แต่
ละองค์ในสมัยพุทธกาลจะไม่เหมือนกันเลย ธรรมะอริยสังเหมือนกัน แต่วิธีการ
กระทำจะไม่เหมือนกัน พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระอุบาลี ทำมาต่างๆ กัน
จะไม่มีเหมือนกันเลย แล้วสิ่งที่ไม่เหมือนกัน มันจะมาซ้อนกันได้อย่างไร มันซ้อน
กันไม่ได้เลย แต่เพราะความไม่เข้าใจ เพราะกิเลสมันตบตา เราถึงเอากิเลสตบตา
ออกไปนะ

สิ่งนี้ในโลกนี้ เห็นไหม อเสวนา จ พาลานํ ปณฺฑิตานญฺจ เสวนา ในสังคมมี
ทั้งคนพาล พาลภายนอก พาลภายในนะ มีทั้งบัณฑิต นี่ก็เหมือนกัน สังคมบัณฑิตของ
เรานะ เราจะคบบัณฑิตของเรา ถ้าคบบัณฑิตนะ ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า “เรานี้อยู่ใน
ธรรมวินัย ถ้าเราเคารพในธรรมวินัย คือเราเคารพศาสนา” ศาสดา เห็นไหม

ในกฐินทานของเรานี้ เราจะทำกฐินทานของเรา กฐินทานนี้เกิดมาจากไหน?
เวลาหลวงปู่มนั้นนะ เรื่องเก็บหอมรอมริบนั้นนะ แม้แต่วินัยแต่ละข้อ ถ้าศึกษามาแล้วไม่
ลงใจ เห็นไหม ยังกำหนดเอาไว้ในหัวใจ แล้วนั่งสมาธิเข้าไป ถ้าพูดถึงวิทยาศาสตร์
กับหัวใจ นี่มันเกือบจะเหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกัน เช่น คอมพิวเตอร์นี่เราคดเข้าไป
นะ เราคดเข้าไปในเว็บไซต์ต่างๆ เราจะศึกษาเรื่องใดก็ได้

ในจิตนะ เราตั้งประเด็นไว้ สงสัย! สงสัยสนเท่ห์สิ่งใด กำหนดจิตเข้ามา ถ้ามี
อำนาจาสนา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือว่าครูบาอาจารย์จะมา
สอนในนิมิตนั้น เห็นไหม นี่สงสัย สนเท่ห์ต่างๆ นี่ทำมาเป็นธรรมและวินัย แล้ว
ฟื้นฟู วางธรรมและวินัยนี้ให้เป็นศาสดาของเรา ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านะ ๒,๕๐๐ ปีมานี้มันเป็นไป ธรรมะหมดอายุไ้ แต่เวลาองค์หลวง
ปู่มน ท่านขึ้นมาจากหัวใจของท่าน ท่านรู้จริงจากหัวใจของท่าน จิตท่านมีวุฒิภาวะ
ท่านถึงพยายามรื้อค้นสิ่งนี้ขึ้นมา แล้ววางไว้ เห็นไหม

เราเป็นชาวพุทธนะ พุคถึงถ้ามันเป็นคนมีวาสนา เราจะมีวาสนามาก เพราะเรามีศาคา เห็นไหม เรามีพ่อแม่มีแม่ นะ เรามีความอบอุ่น ครอบครัวไหนมีพ่อแม่เป็นหลักชัย ลูกๆ จะมีความอบอุ่นนะ ถ้าครอบครัวไหนพ่อแม่ล่วงไปแล้ว เราก็จะเจริญเติบโตขึ้นไป

ในศาสนาของเรา องค์ศาสดาเป็นทั้งพ่อ เป็นทั้งแม่นะ นี่หัวใจมีที่พึ่งไง ถ้าหัวใจนะเรามีพ่อแม่ เราอบอุ่นในบ้านของเรา แต่เราก็สันทัดสังสัยในชีวิตของเรา ในชีวิตของเรา เราจะดำเนินชีวิตอย่างไร? แต่ถ้าเรามีธรรมในหัวใจนะ นี่ชีวิตนี้มันเป็นผลของวัฏฏะ มันหมุนเวียนไปตามอำนาจของบุญกุศล แล้วเราเกิดมาในสังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุขขนาดนี้ ขนาดนี้นะ ขนาดที่ว่ามันแล้วเราก็อายุทุกข์กัน แล้วเรามองไปรอบๆ ประเทศไทยขึ้นมา เห็นไหม สังคมพุทธเหมือนกัน แต่ชนชั้นเขาเหยียบย่ำกัน เขาทำลายกัน มนุษย์ไม่เป็นมนุษย์ไง แต่ของเรามนุษย์เป็นมนุษย์ เห็นไหม

ถ้ามนุษย์เป็นมนุษย์ แล้วภิกษุล่ะ ภิกษุก็เป็นมนุษย์นะ มนุษย์เหมือนกัน แต่มีความศรัทธา มีความเชื่อ มีความจงใจ มีการตั้งสัจจะ มีผู้ที่ตั้งสัจจะ แล้วพยายามทำหัวใจของเราขึ้นมา ให้ผ่านวิกฤติในหัวใจ “อเสวนา” ความคิดที่มันพอใจ ความคิดที่มันสุขเอาเผากิน ความคิดที่มันจะเอาไรดเอาเปรียบตัวเอง เอาไรดเอาเปรียบตัวเองไม่ต้องพูดถึงใครเลย เอาไรดเอาเปรียบกับตัวเอง เพราะทำความสงบก็ทำความสงบไม่ได้ มันคาดหมายว่าสงบ เวลามันเกิดมีปัญญาขึ้นมา มันว่าเป็นปัญญา มันก็เป็นปัญญาของกิเลส มันไม่เป็นปัญญาของตัวจริง

ถ้ามันเป็นปัญญาของตัวจริง มันจะไม่ตบตาตัวเอง กิเลสมันตบตา เอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอ้างอิง แล้วมันก็ตบตา แล้วจิตมันก็เป็นอกุศล มันไม่ลงใจใครทั้งสิ้น มันทำสวนกระแสน้ำไป แต่ผู้ที่หัวใจเขาเป็นธรรมนะ เขาทำสิ่งนั้นไม่ได้ ทำสิ่งใดก็ทำเพื่ออกตัญญูทุกเวที ทำสิ่งใดก็ทำเพื่อประโยชน์กับสังคม เอาตัวเองเข้าแลก เอาความคิดต่างๆ

พ่อแม่จะ ต้องเอาตัวเองเข้าแลกเพื่อให้ลูกอยู่สุขอยู่สบาย แต่พ่อแม่ที่ทำน
รับภาระมาก ที่ลูกๆ จะช่วยแบ่งเบาภาระได้ เขาก็จะทำภาระของเขา สิ่งที่ได้มานี้ ทำ
ดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สิ่งนี้เป็นเรื่องสัจจะความจริงนะ

แล้วย้อนกลับมาในวงการกฐินของเรา ถ้าหัวหน้าเป็นผู้ที่ฉลาดมีมาติกา ๘
มาติกา ๘ การกระทำสิ่งนี้เพื่อประโยชน์กับใคร? นี้ประโยชน์สิ่งนี้มันประโยชน์กับ
สังคมนะ ประโยชน์กับเราชาวพุทธ เราชาวพุทธจะทำบุญกุศล ทำบุญกุศลเพื่อใคร
เพื่อหัวใจของเรา

แต่ผู้ที่เป็นครูเป็นอาจารย์นะ เขามีใจของเขาเป็นสาธารณะ เขามีใจของเขา
เพื่อวิปัสสนาของเขา ทำให้พ้นจากสิ่งที่เป็นบุคคล สิ่งที่เป็นสมบัติส่วนตัว สิ่งที
เป็นสมบัติส่วนตัว นี้ทิพย์สมบัติ จิตในวิญญูะนี้เป็นทิพย์สมบัติ เป็นสมบัติส่วนตัว
จะไปเกิดในภพในชาติใดๆ แต่จิตที่มันพ้นไปแล้ว จิตที่เป็นสาธารณะนี้ มันไม่
ต้องการสิ่งใดๆ เพราะจิตมันพ้นจากสาธารณะไป แต่เพื่อจิตที่เป็นสาธารณะ เป็นเนื้อ
นาบุญของโลก แล้วเราทำบุญกุศลของเรา เราจะสร้างบุญกฐินของเรา แล้วเราหว่าน
พืชลงไปในพื้นที่สาธารณะ ในพื้นที่ดินดี ในพื้นที่สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเรา มันจะ
เกิดผลประโยชน์กับเรา เห็นไหม

อยู่เพื่อโลก อยู่เพื่อสังคม บุญกุศลมันเพื่อสังคม มันเป็นสมมุติบัญญัติ มันไม่
เป็นวิมุตติ วิมุตติมันพ้นไปจากสมมุติบัญญัติ แต่เรายังหม่นอยู่ในสมมุติบัญญัติ เรา
อาศัยสมมุติบัญญัตินี้เดินเข้าไปสู่วิมุตติ วิมุตติอยู่ที่ไหน? วิมุตติไม่ได้อยู่ในตำรา
วิมุตติไม่ได้อยู่บนฟ้าอากาศ วิมุตติมันอยู่ที่หัวใจ วิมุตติมันอยู่ที่ความสุขความทุกข์
อยู่นี้ ถ้าหัวใจมันยังทุกข์อยู่ หัวใจยังแบกภาระอยู่ หัวใจยังมีภวาสวะ มีภพ มี
ความรู้สึกรู้สึกนี่คือตัวภพ ตัวภพเพราะมีความรู้สึก มันรู้สึกแล้วมันคิดออกไป
สิ่งที่มันย้อนกลับมาที่ตัวภพ นี่มันทำลายตัวภพนี้ ถ้าตัวภพไม่มี เห็นไหม ตัวภพไม่มี
แล้วความคิดมาจากไหน? นี่สิ่งที่ความคิด เห็นไหม สอุปาทิเสสนิพพาน สิ่งทีพระ
อรหันต์ยังมีชีวิตอยู่ เห็นไหม ชั้น ๕ และธาตุ ๔ ธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันเป็นผลที่
ตอบสนองมาจากผลของวิญญูะ

สิ่งที่วิญญูเราเกิดมาเป็นมนุษย์เิง เช่น ผลไม้เวลามันออกเป็นลูกมาแล้ว ผลไม้ยังมีอยู่ไหม? หลุดออกมาจากขั้ว แต่ผลไม้ยังมีอยู่ จิตนี้หลุดออกไปจากกิเลส หลุดออกไปจากกิเลส หลุดออกไปจากตัวตน หลุดออกไปจากภพ มันเป็นสาธารณะ มันเป็นสมบัติของมัน แต่..แต่ในเมื่อมันยังสิ่งที่เป็นธาตุ ๔ ชั้น ๕ เห็นไหม

เราว่ากันจะถนอมธาตุชั้นของครูบาอาจารย์ ธาตุคือธาตุ ๔ นี้ชั้น ๕ ชั้น ๕ คือความคิด ถ้าท่านมีความคิดพ่อแม่ของเรา มีสิ่งความปรารถนา มีเป้าหมาย นั่นคือชั้น ๕ ถ้าเราจะถนอมธาตุชั้น เราต้องทำตามท่าน ทำให้ท่านพอใจ นั่นคือถนอมชั้น ๕ ของท่าน แต่เราไปขวาง เราไปทำลายชั้น ๕ ของท่าน แต่บอกว่าจะถนอมธาตุชั้นของท่าน สิ่งถนอมธาตุชั้นต้องทำตามเพื่อให้ท่านสบายใจ ความสบายใจนี้ไม่ใช่สบายกิเลส ไม่ใช่สบายธรรม มันเป็นสบายในวิหารธรรม เป็นผลที่เกิดจากจิตที่เป็นสาธารณะ แล้วออกมาในธาตุ ๔ และชั้น ๕

ธาตุ ๔ และชั้น ๕ สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าพระอรหันต์ดับชั้นลง ดับชั้น เห็นไหม ดับชั้นนี้จิตเป็นวิมุตติล้วนๆ ไม่มีธาตุ ๔ ไม่มีชั้น ๕ เพราะจิตมันเป็นพระอรหันต์ตั้งแต่วันที่สิ้นกิเลสไป จิตนี้พอสิ้นกิเลส จิตนี้สะอาดบริสุทธิ์ แต่สิ่งนี้ยังมีอยู่เิง เพราะชีวิตยังมีอยู่ นี้ธรรมะมีชีวิตเิง ธรรมะมีชีวิตอธิบายถึงเหตุถึงผลของเราได้

หลวงปู่มั่นท่านเตือนพระขณะที่มีชีวิตอยู่นะ “หมูขณะให้มันพิจารณาขณะนี้ภิกษุเฒ่ายังมีชีวิตอยู่ ถ้ามันมีการแก้ไขจิต ภิกษุเฒ่าจะแก้ไข จะหาช่องทางให้ได้ ถ้าภิกษุเฒ่าตายไปแล้วนะ จะหาคนแก้ลำบากนะ จะหาคนชี้หน้าได้ลำบากนะ”

เพราะ เพราะมันเป็นยาหมอคอายุ มันเป็นธรรมะที่เป็นตำรา มันไม่เป็นธรรมะจริงๆ ที่วิธีการที่มันผ่านพ้นมา วิธีการที่มันหมุนออกมา มันเห็นสภาวะของมัน เห็นไหม นี้ภิกษุเฒ่า สอุปาทิเสสนิพพาน นี้ถ้าเราตบสนอง เราจะถนอมธาตุชั้น คือเราทำให้ท่านมีความสุข มีความสบาย ไม่ใช่ไปขวาง ไม่ใช่ไปทำลาย เห็นไหม

นี่ในการกระทำของเรา จากภายนอก จากภายใน สิ่งที่ดีนะ หัวใจที่ดี แม้แต่หยาบเศษแก้วเศษกรวดมาก็เป็นของดี จิตใจที่เิง มันจะหยาบเพรหยาบพลอยมา

เพราะใจมันเลว มันกำเพชรกำพลอยมาก็เป็นเพชรเลวพลอยเลว เพราะเพชรมีราคาของโลก โลกกับธรรมไม่เหมือนกัน แต่ถ้าจิตใจมันสะอาดบริสุทธิ์นะ มันหีบแก้วหีบกรวดมา แก้วกรวดนั้นก็เป็นอย่างดี เห็นใหม่ มันดีที่ใจ มันดีที่จิตที่เป็นกุศล มันดีที่จิตที่เป็นคุณธรรม มันไม่ใช่ดีที่เรามาสอพลอกัน มาตบแต่ง มาปั้นแต่งกัน การปั้นแต่งจากภายนอก การปั้นแต่งจากสังคมจากภายนอก เห็นใหม่ กับความเป็นจริงของใจ นี่บุญกุศลมันอยู่ที่นี่นะ

เรื่องของหัวใจมันเป็นเรื่องของที่มีคุณค่ามาก สิ่งที่มีคุณค่าอยู่กับเรา เราจะทำบุญกุศลของเรา ก็จากเพราะเราคิดดี เราทำดี เราหวังดี เราก็จะทำในสิ่งที่ดีๆ ถ้าสิ่งที่ดีๆ เกิดขึ้นกับเรา เห็นใหม่ เราจะประโยชน์กับเรานะ ไม่มีหрок ไม่มีการวัดรอยเท้า การวัดรอยเท้ามันเป็นภาษาโลก การอัศจรรย์ของตัวเองขึ้น มันเป็นเรื่องของโลกสมมุติ ธรรมไม่มีทาง ไม่มีหрок เพราะมันรู้ตามทันกันไม่ได้

ถ้าจิตมันสูงกว่า จิตที่ต่ำกว่าจะให้ถึงจิตที่สูงกว่า เป็นไปไม่ได้ มันเป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ แต่ทางโลกเขาว่ากัน แต่ถ้าจิตมันเสมอกัน จิตมันถึงกัน เคารพกันโดยธรรมนะ เคารพกันด้วยความเห็น เพราะความเห็นนี่สิ่งที่จะได้มาเอาชีวิตเข้าแลก แลกกันมาทั้งชีวิต ไม่ใช่ทำลุ่มๆ ดอนๆ หрок การทำลุ่มๆ ดอนๆ เป็นไปไม่ได้ เรื่องสมมุติกับสมมุติเข้าด้วยกัน เรื่องความจริงกับความจริงเข้ากัน จิตเป็นความจริง เราปฏิบัติเพื่อความจริง

ดูสิ เราทุกข์กันทำไม เราแสวงหากันทำไม เพราะเราเข้าใจว่าเป็นความจริง เราเข้าใจว่านะ แต่มันไม่เป็นความจริงของเรา ถ้ามันเป็นความจริงของเราขึ้นมา เราอยู่ที่ไหนก็เป็นความจริง อยู่ในห้องในหีบ อยู่ที่ไหนก็เป็นความจริง เพราะความจริงมันอยู่ที่ใจเรา สิ่งที่เราแสวงออกข้างนอกมันเป็นเรื่องของภายนอกทั้งนั้นเลย แต่เราก็ต้องแสวงหา เพราะเรายังไม่ถึง

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ นี้ออกพรรษา พระจะออกธุดงค์กัน ธุดงค์เพื่ออะไร? ก็ธุดงค์กันเพื่อค้นหาตนเอง ค้นหาตัวเองทำไมไม่ค้นหาที่นี้ละ ค้นหาที่นี้มันเป็นการจมอยู่กับฐานของตัวเอง จมอยู่กับความนึกคิด จมอยู่กับการเหยียบย่ำของกิเลส มันถึงต้องแสวงหาออกไปข้างนอก แสวงหาออกไปข้างนอกเพื่ออะไร? เพื่อ

มันทุกข์มันยาก แล้วค้นกับมาหาตัวเอง เห็นไหม ทวนกระแส ทวนกระแสกลับมาที่ใจ ถ้าใจมันทวนกระแสกลับมาที่ใจ มันจะค้นหาตัวเอง นี่การชดงค์ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ ไม่มีการเข้าใจวิธีการอย่างนี้ ก็หาตัวเอง ก็ยืนอยู่ที่นี่ ก็นั่งอยู่ที่นี่ ก็ค้นที่ใจตัวเองสิ ทำไมค้นไม่ได้? นี่ใจเราไปปฏิเสธที่วิธีการไง ชรรมะหมคอายุณะ

ถ้าชรรมะมีอายุณะ นี่หลวงปู่มันเป็นพระอรหันต์ท่านจะกระหมัดกระหม่อมธรรมวินัยทุกข้อ เพราะสิ่งที่ธรรมวินัยทุกข้อเหมือนกับเครื่องมือ เหมือนกับวิธีการที่จะเข้าไปหาขุมทรัพย์ แล้วทุกคนจะไปทำลายเครื่องมือ เห็นไหม คุณสิ เราจะทำคร้ว แม้แต่มีดเล่มหนึ่งเราก็ไม่มี แม้แต่สิ่งที่จะทำคร้วเราไม่มีสักชิ้นหนึ่ง แต่เราว่าเราเป็นพระอรหันต์กัน มันเป็นไปได้ไหม? แต่ผู้ที่ทำคร้วนะ เขามีเครื่องมือของเขาพร้อมนะ มีทุกอย่างพร้อมที่จะทำเป็นอาหารขึ้นมา นี่ธรรมวินัยเป็นอย่างนี้

ผู้ที่ผ่านมามีเหมือนกับเรานี้ เหมือนทางการแพทย์ เห็นไหม การดำรงชีวิตของเขา เขารู้เลยการดำรงชีวิตอย่างนี้ ผลตอบสนองมาจะเป็นโรคภัยไข้เจ็บอย่างนั้น แล้วก็ทำกันไปโดยที่คนไม่รู้ แต่หมอเขาเห็นแล้วเขาสังเวชกับผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้ายังถือทิฏฐิมานะ ถือความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ มันจะลงแต่ความพอใจของกิเลส แล้วกิเลสมันจะพาดบตาตัวเอง แล้วก็ลุ่มหลงตัวเองว่ามีอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาเพราะเป็นศากยบุตรนะ เราบวชในพุทธศาสนา แล้วเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแค่ไหน? ธรรมและวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางเอาไว้ เราเชื่อแค่ไหน? ถ้าเราเชื่อจริงของเรา เราทำจริงของเรา มันจะเป็นประโยชน์ของเรา

นี่เราจะทอดกฐิน กฐินมันเกิดมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กฐินนี้เกิดมาจากพุทธอนุญาตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้เรานั้นมีโอกาสกระทำกัน เหมือนกับเราชำระสิ่งสกปรกให้สะอาด สะอาดในเรื่องของอามิสสะอาดในเรื่องของหัวใจชั่วคราว ถ้ามีการศึกษา มีการฟังธรรม แล้วให้ธรรมะตอกย้ำมาที่ใจแล้วให้ใจมันมั่นคงในศาสนา ทำดีที่ไหนก็เป็นทำดี นี่ทำบุญร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับทำสมาธิสงบได้หนหนึ่ง สมาธิร้อยหนพันหนไม่เท่ากับที่เกิดปัญญาที่เป็นสัมมาปัญญา ไม่ใช่ว่า

มิจฉาปัญญา มิจฉาปัญญานะมันมิฤทธิ์มีเดช มันยิ่งกว่าเทวทัต มันยิ่งเหยียบย่ำ ยิ่งจะ
ทำลายนะ แต่เทวทัตยังมีความรู้สึกตัวนะ

แต่ของเรานี้ ถ้าไม่มีความรู้สึกตัวนะ มันจะทำลายตัวเองเพราะ! เพราะองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา แต่ครูบาอาจารย์ของเรานะ เราเชื่อกันว่าสิ้น
กิเลส แล้วมันยังทำลายกันไป! มันทำลายกันไป! เอวัง